

ΤΗΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΡΜΟΣ. ΕΤΗΣΙΑ.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

ΑΙ ΣΥΝΑΡΜΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

Διά τὸ Ἐσωτερικόν Δρ. 12. Διά τὸ Ἐξωτερικόν 15.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ.

Παρά τοῖς Κ. Κ. Διδασκάλους καὶ τοῖς ἐπιστάταις τῶν Ταχυδρομείων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ. Ἐν δὲ τῇ ἀλλοδαπῇ παρὰ τοῖς Κ. Κ. Ἑλληνοκ. Προξένους καὶ τοῖς ἰδιαιτέροις ἐπιτρόποις τοῦ ἐκδοτοῦ.

Συντάσσεται ὑπὸ Δ. Πανταζῆ καὶ ἐκδίδεται εὐθύνη αὐτοῦ, καὶ δὲ τοῦ ἰδίου ἐνεργεῖται πᾶσα διοσολογία αὐτῆν ἀφορῶσα. Τιμὴ καταχωρήσεως ἀγγελῶν λεπτ. 15 ὁ στίχος.

Οὐχ οἱ πολλὰ, ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγνώσκοντες εἰσι σπουδαῖοι.

ΑΡΙΣΤΙΠΠΙΟΣ.

Ἐκδίδεται ἀπὸ τῆς ἑδομάδος

Ἀθήναι, τῇ 10 Ἰανουαρίου 1854.

Περὶ ταμίων.

Ταμίαι κυρίως ὀνομάζοντο πάλαι οἱ ἐπιμελούμενοι, διαχειριζόμενοι ἢ διοικοῦντες χρήματα, ἢ πικνὸς εἶδους πρίγματα αὐτοῖς πεπιστευμένα μετροπολίτι δὲ ἐφραμόζετο πικιλοτρόπως τὸ ὄνομα. Ὁ λόγος δὲ ὤδε περὶ τῶν Ἀθήνησι τὸ ὄνομα τοῦτο φερόντων δημοσίων ὑπηρετῶν, σπουδαῖα ὑπὸ τῆς πόλεως πεπιστευμένοι καθήκοντα, καὶ ἰδίως περὶ ταμίων τῶν ναῶν καὶ τῶν προσόδων.

Πᾶς ὁπωποῦν ἐπίσημος τὸ πάλαι νῆς εἶχεν ἴδικ κειμήλια, ἐκτὸς τῶν ἐπιπλῶν καὶ κοσμημάτων αὐτοῦ, καὶ θησαυρὸν ἐν ᾧ ταῦτα ἐφυλάττοντο. Πρόδοδοι τῶν ναῶν ἦσαν τὸ μίσθωμα τῶν τοῖς γεωργοῖς μισθουμένων ἀγρῶν αὐτῶν, ζημίαι τοῖς πταίοντι ἐπιβαλλόμεναι καὶ τῷ θεῷ ἀνατιθέμεναι, τρόπαια καὶ ἄλλα τιμηκτῆ πράγματα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἀφιερούμενα, πολλὰ δὲ ἰδιωτῶν προσφοραὶ. Τούτων δ' ἀπάντων ἡ ἐπιμέλεια καὶ φυλακὴ ἐνεχειρίζετο τῷ ταμίᾳ τῶν ἱερῶν χρημάτων, τοῖς ἱεραιοτοῖς καὶ τοῖς καθ' ἡμέραν ἐπιστάταις (Ἰδ. ἀριθ. 57 σελ. 226).

Πλουσιώτατος πάντων τῶν Ἀθήνησι ναῶν ἦν ὁ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ Ἀκροπόλει, ἐν ᾧ ἐφυλάττοντο τὰ ἀπὸ τῶν Περσῶν ληρθέντα λάφυρα (τὰ ἀριστέα τῆς πόλεως) καὶ πλείστα πολυτίμα ἀγάλματα, εἰκόνες καὶ ἄλλα τεχνουργήματα (Δημοσθ. κ. Τιμοκρ. 741). Εἰς τὴν θεὸν ταύτην ἀνετίθεντο ῥήθην ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ διὰ ψήφισμάτων τῆς ἐκκλησίας καὶ δικαστικῶν κρίσεων πολλὰ κταλογιζόμενα ζημίαι ἰονικῶν δὲ ἀνήκεν αὐτῇ ἡ δεκάτη πασῶν τῶν ἐπιβαλλομένων τοῖς καταδικαζομένοις ἄλλων ζημιῶν, τῶν δημευμένων οὐσιῶν καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ πολέμου λαφύρων. Οἱ φύλακες τούτων ἐλέγοντο ταμίαι τῆς θεοῦ, ἢ τῶν τῆς θεοῦ, ἢ ταμίαι τῶν ἱερῶν χρημάτων τῆς θεοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπλῶς ταμίαι. (Δημοσθ. κ. Ἄνδροτ. 615), καὶ φαίνεται ὅτι ὑπῆρχον ἑκαταὶ οὗτοι. Ὁ Ἡρόδοτος λέγει ὅτι οἱ ταμίαι τοῦ ἱεροῦ μετ' ὀλίγων ἄλλων πενήτων ἀθρώπων ὑπέμειναν ἐν τῇ Ἀκροπόλει, ἀναχωρησάντων τῶν ἄλλων κατοίκων, καὶ ἐρονεῦθησαν ἀμυνόμενοι κατὰ τῶν ἐπιόντων Περσῶν.

Οἱ ταμίαι ἦσαν δέκα κληρούμενοι ἐτησίως ἐκ τῶν πεντακοσιομεδίμων, καὶ μετὰ τὴν κταλῶν τῆς δικαιοσύνης τῶν πολιτῶν κατὰ τάξεις, ἐκ τῶν πλουσιωτάτων πολιτῶν (Ἄριστοτ. καὶ Σουλδ. ἐν λ. ταμίαι). Κλήρωσι αὐτῶν ἀνεδεικνύοντο καὶ οἱ τῶν ἄλλων θεῶν ταμίαι· πλὴν οὗτοι περὶ τὴν 90 ὀλυμπιάδα ἠνώθησαν εἰς ἓ καὶ μόνον οἱ τῆς Παλλάδος ἔμειναν διακεκριμένοι, (Δημοσθ. κ. Τιμοκρ. 743) καὶ ἐκείνων δὲ οἱ θησαυροὶ μετηνήχθησαν εἰς τὸν ὀπισθόδομον τοῦ Παρθενῶνος, ὡς καὶ ὁ τῆς Ἀθηνᾶς. Ἐνταῦθα δὲ ἐφυλάττοντο οὐ μόνον τῶν θεῶν τὰ χρήματα (ἱερά), ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς πόλεως (ὄσια) ὑπὸ τῶν ταμιῶν τῆς θεοῦ (Ἄριστοτ. Πλουτ. 1189). Πάντα τὰ δημόσια χρήματα ἐθεωροῦντο ὡς ἀφιερωμένα τρόπον τινα τῇ Παλλάδι· ἡ πόλις δὲ ἠδύνατο νὰ δαπανᾷ ἐκ τῶν ἱερῶν τούτων χρημάτων καὶ νὰ ἐπιλαμβάνηται καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων τῶν θεῶν ὑπὲρ σωτηρίας τῆς πόλεως ἐν καιρῷ ἀνάγκης (Θουκ. Β. 13). Τὰ ἀνήκοντα τοῖς νεοῖς χρήματα παρεδίδοντο τοῖς ταμίαις ἐνώπιον βουλευτῶν τιῶν, ὡς τὰ δημόσια τοῖς ἀποδέξαις, καθισταμένοις ἕκτοτε καὶ τούτοις καὶ ἐκείνοις ὑπευθῖνοι, διὰ τὴν φυλακὴν αὐτῶν.

Ἐπιστημότερος ἢ οἱ ἄνω μνημονευθέντες ἦν ὁ λεγόμενος ταμίης ἢ ἐπιστάτης τῆς κοινῆς προσόδου. Οἱ γὰρ ἦν ἀπλοῦς φύλαξ χρημάτων ὡς οἱ ταμίαι, ἢ εἰσπράκτωρ ὡς οἱ ἀποδέκται, ἀλλὰ κεντρικὸς, οἷον εἰπεῖν, ταμίης, λαμβάνων διὰ τῶν ἀποδεκτῶν ὅλα τὰ τῆς διοικήσεως χρήματα, (ἐκτὸς τῶν εἰς τὸν πόλεμον ὠρισμένων, ἅτινα ἐδίδοντο εἰς τὸ στρατιωτικὸν ταμεῖον, καὶ τῶν ὑπὸ τῶν συμμάχων τελοῦμένων φόρων τοῖς ἑλληνοταμίαις πρώτον μετὰ ταῦτα δὲ ἄλλοις ὡς κατωτέρω εἰρήσεται

διδομένων) ταῦτα δὲ ἐδαπανῶντο ὅπως ὁ νόμος ὠρίζεν, ὅσα δὲ ἐπερίσσειον (τὰ περιόντα τῆς διοικήσεως χρήματα) κατετίθεντο εἰς τὸ στρατιωτικὸν ταμεῖον ἢ εἰς τὸ τῶν θεωρικῶν (Ἰδ. Ἐρ. Μαθ. ἀριθ. 55 σελ. 218). Ἐπειδὴ δὲ ἡ ταμίης οὗτος ἐγένετο πάσας τῆς διοικήσεως τὰς δαπάνης καὶ εἶχεν ἐπιστάσιαι τινα ἐπ' αὐτῶν ἀπέφικεν ἀρμοδίως πολλὰκις γνώμην πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου εἰς χρηματικὰς ὑποθέσεις, περὶ αὐξήσεως τῶν προσόδων, οικονομίας καὶ κταλοῦ καταχρήσεων κλ. Λέγεται δὲ οὗτος ἐνίοτε καὶ ταμίης τῆς διοικήσεως, ἢ ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως, καὶ ἦν ὡτανεὶ ὁ τὰρ ἡμῖν ὑπουργὸς τῶν οικονομικῶν ἤρθετο δὲ διὰ χειροτονίας καὶ διετέλει ἐν τῇ ἀρχῇ ἐπὶ τέσσαρα ἔτη, μετ' ὧν τὴν λῆξιν ἠδύνατο καὶ αὐθις ὁ αὐτὸς νὰ ἐκλεχθῆ. Τούτο πλὴν ἀπηγορεύθη διὰ νόμου ἐπὶ Λυκούργου ταμειούτος· ὥστε ὁ Λυκούργος, περὶ οὗ λέγεται ὅτι διετέλεσε εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐπὶ δώδεκα ἔτη, ἔφερεν ἴσως τὰ τελευταῖα δὲκτὸ ἄλλο τι ἀρχῆς ὄνομα.

Ἡ ἀρχὴ αὕτη ὑπέκειτο εἰς τῶν πολιτῶν τὴν ἐπίβλεψιν. ἠδύνατο ὁ βουλευόμενος νὰ προτείνῃ οικονομικὰς γνώμας, ἢ εἰσάγῃ εἰς δίκην τοὺς καταχωμένους τῶν δημοσίων χρημάτων ταμίης· ὑπῆρχε δὲ καὶ τις ἀντιγραφεὺς τῆς διοικήσεως λεγόμενος ἐξελέγχων τοῦ ἀνωτέρου αὐτοῦ ταμίου τοὺς ὑπολογισμούς. Ἦσαν δὲ πάλαι καὶ πορισταὶ λεγόμενοι, βοηθοῦντες τοὺς ταμίαις εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τινῶν ἐκ τῶν καθηκόντων αὐτῶν· κατὰ τὰ ἀνέκδοτα τοῦ Βακκέρου οἱ πορισταὶ οὗτοι ἦσαν «ἀρχὴ τις Ἀθηνῶν, τῆς πόρου, ἰχθύος (σ. 1. 201. 49) ἡ Λυκούργος δὲ μνημονεῖ αὐτῶν σὺν τοῖς ταμίαις «τῶν χρημάτων ταμίαι καὶ πορισταὶ» (κ. Φιλίπ. Α. 49. 15.).

Αἱ ὑπὸ τῶν ταμιῶν τῆς διοικήσεως γινόμεναι δαπάναι ἐνίοτε μὲν ἐδίδοντο τοῖς δικαιουμένοις λαβεῖν ἀμέσως ὑπὸ τούτων, ἐνίοτε δὲ δι' ὑποδεστέρων ταμιῶν. Πολλοὶ τῶν ἐπὶ τῶν δημοσίων ἔργων εἶχον ἰδίους ταμίαις, ὑποκειμένους ὅμως τῷ τῆς κοινῆς προσόδου, καὶ λαμβάνοντας παρ' αὐτοῦ τὰ δέοντα διὰ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν χρήματα. Εἶχον δὲ ἰδιαιτέρους ταμίαις οἱ τριηροποιοὶ, οἱ τεῖχοποιοὶ, οἱ ὁδοποιοὶ, οἱ ταφροποιοὶ, οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν νεωρίων, παρ' ὧν ἐλάμβανον ἐλάχιστον τὰ εἰς τὰ ἔργα αὐτῶν ἀπαιτούμενα χρήματα. Τὸν δικαστικὸν μισθὸν ἀπέτινον οἱ κωλακρέται, τούτο δὲ καὶ ἡ προμηθεῖα διὰ τὰς σιτήσεις τοῦ πρυτανεῖου ἦσαν τὰ μόνον αὐτῶν χρέη μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Κλεισθέους σύστασιν τῶν ἀποδεκτῶν (Ἄριστοτ. σπηκ. 695. 724). Οἱ τῶν ἱερῶν τριηρέων τῆς τε Πηγάλου καὶ Σαλαμινίας (περὶ ὧν Ἰδ. Ἐρμη. Μαθ. ἔτος Α. σελ. 81) ταμίαι ἦσαν οὐ μόνον τούτο ἀλλὰ καὶ τριηραρχοὶ. Αἱ διὰ τὰς νῆας ταῦτα δαπάναι, ὑπὸ τῆς πόλεως καταβαλλόμεναι, συνεφελαίουντο εἰς 16 περὶ πρὸν τάλαντα, ἤρουντο δὲ καὶ οὗτοι διὰ χειροτονίας (Δημοσθ. κ. Μηδ. 570. Πολυδ. Η. 116). Οἱ ἄλλοι τριηραρχοὶ εἶχον ἰδίους ταμίαις πρὸς εὐκολίαν τῶν ἔργων αὐτῶν καὶ λογισμῶν τῶν δαπανῶν.

Τὰ στρατιωτικὰ χρήματα ἐπορίζοντο ἐκ τῶν συμμαχικῶν φόρων, ἐκ τῶν εἰσφορῶν καὶ ἐκ τῶν περισευμάτων τῶν χρημάτων τῆς διοικήσεως. Ἐκ τῶν δέκα ἐτησίως χειροτονουμένων στρατηγῶν τὰ τοῦ πολέμου ἐπιμελουμένων ὀνομάζετο εἰς στρατηγὸς ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως, καὶ τούτῳ διεπιστεύετο ἡ ἐπιμέλεια τῶν στρατιωτικῶν χρημάτων. Εἶχε δὲ ὑφ' ἑαυτὸν τὸν λεγόμενον ταμίαν τῶν στρατιωτικῶν, μισθοδοτοῦντα τὸν στρατὸν, καὶ ἐκτίνοντα πάσας τὰς ἄλλας τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας δαπάναις. Ὁ Δημοσθένης ἀφορμὴν ἴσως σχῶν ἐκ γενομένων καταχρήσεων ἀπερῆνατο γνώμην ὅπως ἀνατεθῶσι τὰ στρατιωτικὰ χρήματα εἰς ἰδίους ταμίαις ὑπευθύνους, οἱ δὲ στρατηγοὶ περιορισθῶσι εἰς τὰ πολεμικὰ ἔργα. «τὸν μὲν τῶν χρημάτων λόγον παρὰ τούτων λαμβάνειν, τὸν δὲ τῶν ἔργων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ (περὶ Χερσον. 101) ἐκ τοῦ χωρίου τούτου βεβαιούται ἢ

ιδέει τινών ότι λέγονται δημοσίως εν τῷ περι σταφάνου σελ. 238. 265 αὐτοῖς ἐπὶ τῆς διοικήσεως, ἐνοεῖ τὸν στρατηγὸν καὶ οὐχὶ τὸν ταμίαν τῆς προσόδου (Shoemann Ant. jur. publ. Gr. σελ. 252. ἀρ. 7. Boeckh Δημ. Οἰκ. Ἀθ. σελ. 468 Meier. Att. proc. σελ. 105). Τὰ περισταθόντα τῶν στρατιωτικῶν χρημάτων κατετίθεντο εἰς τὰ θεωρικὰ, ἐπ' οἷς μετὰ τὴν ἀρχοντίαν τοῦ Εὐκλείδου συνεστάθησαν ἰδιαίτεροι ταμίαι (ιδ. θεωρικὰ ἐνθα ἄνωτ.).

Ταμίαι εἶχον τέλος καὶ οἱ δῆμοι καὶ αἱ φυλαὶ ἔχοντες εἰς τοὺς δῆμους καὶ τὰς φυλάς καθήκοντα ἀνάλογα πρὸς τὰ τῶν ἀνωτέρω ταμίων τῶν προσόδων τῆς πόλεως. Οἱ δῆμοι καὶ αἱ φυλαὶ εἶχον κοινὰ κτήματα ἄνω ἐπιστομῶν συνθέτος, καὶ τὰ ἐντεῦθεν εἰσπραττόμενα χρήματα ἦσαν αἰ κυριώτεροι αὐτῶν πρόσοδοι φιλάρχου, δήμαρχου καὶ ἀλλαιφρακτικαὶ καὶ δημοτικαὶ ἀρχαὶ ἐκλεγόμενα διεῖπον τὰ κατ' αὐτοὺς. Περὶ τῆς ἐσωτερικῆς δὲ τούτων οἰκονομίας λίαν ἐλλειπεῖς γνώσεις ἔχομεν.

Οἱ ἑλληνοταμίαι δὲ ἦσαν ἄρχοντες ἀεισόμενοι ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων εἰς συλλογὴν τῶν παρὰ τῶν συμμάχων τελομένων φόρων ἀνεδείχθησαν κατὰ πρῶτον τῷ 477 π. Χ., ὅτε αἱ Ἀθηναίαι ἐνεκα τῆς διαγωγῆς τοῦ Σπαρτιατοῦ Πανσανίου ἔλαβον τὴν ἡγεμονίαν τῶν συμμάχων πλείων. Τὰ συλλεγόμενα ἐκ τούτων χρήματα, ὀρισθέντα κατ' ἀρχὰς εἰς 460 τάλαντα, κατετίθεντο εἰς ἄλλον, ἔνθα συνήρχοντο οἱ σύμμαχοι πρὸς συζήτησιν πραγμάτων ἐν κοινῷ πάντας διακρίνοντων. Ἀναμφιβόλως δὲ οἱ ἑλληνοταμίαι οὐ μόνον συνέλεγον, ἀλλὰ καὶ ἐβλάττοντο τὰ εἰσπραττόμενα χρήματα. Ἡ ἀρχὴ αὐτῆς ἠκολούθη ὑπάρχουσα καὶ ὅτε κατὰ κρίσιν τῶν Σκυθίων μετεκομίσθη ὁ θησαυρὸς ἐκ Ἀθῆναις (Πλουτ. Ἀριστ. 25. Διόδ. ΙΒ. 18). Κατελίθη δὲ πάντως μετὰ τὴν ὑποδοῦσιν τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων. Ἐπειδὴ δὲ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν πάλιν τῆς δημοκρατίας ἐν Ἀθῆναις δὲν συνεστάθη αὐτῆς ἡ ἀρχὴ αὐτῆς, οἱ γραμματικοὶ ὄλιγας περὶ τῶν καθήκοντων αὐτῶν κατέλιπον ἡμῖν ἐπιδήσεις. Ὁ πολὺς δὲ Βοιωτικὸς ἐξάγει ἐξ ἐπιγραφῶν ὅτι οὗτοι ἦσαν πένθωνος δέκα, διὰ κλήρου ἀναδεικνόμενοι, ὡς καὶ οἱ ταμίαι τῶν ἱερῶν, καὶ ἐκ τῆς τάξεως τῶν πεντακοσμηδίωνων. Ἀνελάμβανον δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν οὐχὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔτους, ἀλλὰ μετὰ τὰ Παναθηναῖα καὶ τὴν πρῶτην πρυτανείαν ὡς πρὸς τὰ χρέη αὐτῶν νομίζει ὁ πολυμαθὴς ἀρχαιολόγος ὅτι ἦσαν οὗτοι καὶ φιλάρχες τῶν συλλεγομένων φόρων, καὶ ὅτι ἐδαπάνων ἐπιπέσει πρὸς τὴν πόλιν ἡμίονοι, ἢ χ. τ. λ. οἱ κ. οἱ πολεμικοὶ, δι' οὓς καὶ ἐτελοῦντο κατ' ἀρχὰς οἱ φόροι κ. τ. λ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι προπόντος τοῦ χρόνου ἐθεώρουν ὡς ἴδια τὰ τῶν συμμάχων χρήματα, οἱ ἑλληνοταμίαι κατέβαλλον τοῖς ἐνδέσει τὰ θεωρικὰ καὶ ἄλλας ἀρχαίους πρὸς τὸν κοινὸν πόλεμον στρατιωτικὰς δαπάνας. (ιδ. Β. κληρον Δημ. οἰκ. Ἀθ. σελ. 176. Σωμ. Ἑλλ. ἐπιγρ. ἀρ. 417).

Περὶ κολοσσῶν.

Ὡμοιάζοντο κολοσσὸι ἀγάλματα ἢ ἀνδριάντες πολὺ τὸ κατὰ φύσιν μέγεθος τῶν παριστανόμενων ὑπερβάλλοντες. Ἡ συνήθεις δὲ τοῦ τοιαύτου ἀπεργάζεσθαι φαίνεται λίαν ἀρχαία οὕτως ἐξ ἀρχαιολογικῶν χρόνων ἐμφανίζοντο οἱ ἀνατολικοὶ λαοὶ ἐπὶ κολοσσιστικαῖς γλυφουργίαις. Αἱ παγῶσαι τῶν Σινῶν καὶ τῶν Ἰνδῶν καὶ τὰ ἀσκαπτόμενα ἐν τῇ Ἀνατολῇ σπήλαια πλήρη εἰσι παντοίων κολοσσῶν. Περικετό; ἄλλων ἐθνῶν οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ Ἕλληνας πρὸ πάντων ἐξεῖχον ἐπὶ ἔργων τοιαύτοις. Ὁ περιφημὸς τῆς Ῥόδου κολοσσός, ὁ τῷ Ἀπόλλωνι ὑπὸ τῶν Ῥοδίων ἰδρυθεὶς, ἦν ἐκ τῶν ἐπιπέδων τῶν κίττων θαυμάτων. Αἱ περὶ τοῦ κολοσσοῦ τούτου μαρτυρικαὶ τῶν ἀρχαίων ἀντιφάσεις πρὸς ἀλλήλας. Ἐκ τούτων ἐξάγεται ἀκριβέστερον τὰ ἑξῆς. Ὅτε ὁ τῆς Μακεδονίας Βασιλεὺς Δημήτριος ὁ Ἀντιγόνου ἐπολιόρκει τὴν Ῥόδον, διότι οἱ κάτοικοι αὐτοῖς συνεμάχοντο Πτολεμαίῳ τῷ Σωτήρι, οὗτοι τῇ βοηθείᾳ τῶν συμμάχων αὐτῶν καὶ ἰδίως τῇ τοῦ Πτολεμαίου, καθηνάγκασαν τοὺς πολιορκουμένους ἵνα διαλύσων τὴν πολιορκίαν καὶ ἀπειθῶσιν οὐδὲν ποιήσαντες εὐγνωμοσύνην δὲ χάριν πρὸς τοὺς ἐκείνων συμμάχους καὶ τὸν πολιορχῶν τῆς Ῥόδου θεὸν Ἀπόλλωνα ἐπληρώσαντο τὴν ἀνεγερθεὶς ὑπερμεγέθους τῷ ἡλίῳ ἀγάλματος χαλκοῦ, οὗ ἡ κατασκευὴ ἀνέτεθῆ ἐἰς τὸν Λυσίππου μαθητὴν γενόμενον Λίνδιον Χόρην. Δαπανήσας δὲ οὗτος μεσοῦντος ἔτι τοῦ ἔργου τὰ διὰ τὸ ὅλον δοθέντα αὐτῷ χρήματα, καὶ κυριωθείς ὑπὸ λύπης διὰ τούτου, ἀπελθὼν ἀπέχρηστον Ἀλάχης δὲ ὁ συμπολίτης αὐτοῦ συνετέλεσε τὸ ἔργον ἐν τρισὶν ὀλυμπιάδι, καὶ ἔθετο ἐπὶ τῆς βάσεως αὐτοῦ τὸ ὑπερμεγέθους

ἀγάλμα. Ὁ Πλίνιος οὐλόως μνημονεύων τοῦ Ἀλάχης ἀποδοδοὶ τὴν ἔλιν ἐργασίαν εἰς τὴν Χόρην. 56 ἔτη ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, ὁ μέγιστος οὗτος τῶν ἐν Ῥόδῳ ἐκείνῳ τοῦ ἡλίου κολοσσῶν κατέπεσε ἐκ σεισμοῦ καὶ συνεθροκόπη κατὰ τὰ γόνυα ἀπυρορθεῖσας δὲ ἐκ χρησμοῦ τινος τῆς ἐκ νέου ἀνεγέρσεως αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ῥοδίων, ἔμεινε πεπωκὸς μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Ῥόδου ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν, τῷ 864 μ. Χ. συμβάσει, ὅτε κατεσφραγίσθησαν ὑπὸ τούτῳ τὰ λείψανα αὐτοῦ ἐπωλήθησαν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ Καλίου Ὀσμάνου Δε (672 μ. Χ.) ἐμπόρῳ τινὶ Ἰουδαίῳ ἐξ Ἑβραίων, ἀποκομίσθη αὐτὰ ἐπὶ 900 καμύλων, ἐξ οὗ συμπεραίνει ὁ Σακλήγηρος ὅτι ἦλκεν ὄλιγο ὁ χαλκὸς εἰς 250,000 ὄκ. Ἐλαπνήθησαν ὑπὸ τῶν Ῥοδίων εἰς τὸ τεράστιον τοῦτο τεχνουργημα 300 000 τάλαντα, ἄνω ἔλαβον οὗτοι ἐκ τῆς πωλῆσεως τῆς ἐλεπόλδος καλουμένης μηχανῆς, ἣν ὁ Δημήτριος ἐδαψίστατο τοῖς Ῥοδίοις διαλύσας τὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως αὐτῶν, ὡς εἴρηται, (303 π. Χ.).

Ὁ Σερβίω, ὁ Πλίνιος καὶ ἄλλοι τῶν ἀρχαίων συγγραφεῶν λέγουσιν ὅτι τὸ ὕψος τοῦ κολοσσοῦ τούτου ἦν ἐβδομήκοντα πήχειν ἄλλοι δὲ θέλουσιν αὐτὸν ὀδοῦσθαι πλείων ὕψος ἔχοντα. Προσέτι ὁ Πλίνιος ἐπιόλιγο ἦταν οἱ δυνάμει τὸν ἀντίχειρα αὐτοῦ περιβαλεῖν, καὶ ὅτι οἱ δάκτυλοι αὐτοῦ ἦσαν ἰσομεγεθεῖς κοινῶς ἀγάλμασι.

Τὸ ἀγάλμα τούτου ἦν ἐσταμένον ἐπὶ τῆς εἰσόδου τοῦ λιμένος, ἐκατέρω τῶν ποδῶν ἔκριντο; ἐπὶ ἑσθῆν καὶ ἐσθῆν τῆς εἰσόδου τοῦ λιμένος πύργων, ὡστε τὰ τῶν Ῥοδίων πλοῖα διήρχοντο ὑπὸ τὰ διστοκίτια αὐτοῦ σάβηλ' ἐπειδὴ δὲ δὲν ὑπάρχει ἀρχαία τις μαρτυρία περὶ τῆς τοιαύτης αὐτοῦ στάσεως ἀμφιβάλλουσι τινες περὶ τούτου.

Τῶν ἄλλων δὲ τῆς ἀρχαιότητος κολοσσῶν ἐπισημώτατοι ἦσαν, διὰ τὴν ὀρασιότητα καὶ τὸ περιτόν τῆς ἐργασίας, τὸ τῆς Παρθένου Ἀθηναῖς ἐν τῇ εἰς τὴν ἀκρόπολιν Περσίωνων χρυσελεφάντινον ἀγάλμα, καὶ τὸ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ ὁμοίως, ἔργα ἀμφοτέρω τοῦ περιελοῦς Φειδίου. Περὶ τοῦ πρώτου τούτων ὁ Παυσανίας λέγει αὐτὸ ἀγάλμα τῆς Ἀθῆναις ὀρθὸν ἐστὶν ἐν χιτωνίᾳ ποδίῳ καὶ οἱ κατὰ τὸ στένον ἡ κεφαλὴ τῆς Μεδοσίσης ἐλέφαντός ἐστιν ἐμπειρομένη, καὶ νίκη τε ὄσον τεσσάρων πήχειν ἔν δὲ τῇ χειρὶ δόρυ ἔχει, καὶ οἱ πρὸς τοὺς ποταμοὺς ἀσπίς τε καί τετα, καὶ πλησίον τοῦ θώρακος δόρακος ἐστὶ κ. τ. λ. (ιδ. Πανθ. Α. 24. 7. καὶ 5.). Τὸ ὕψος τοῦ κολοσσοῦ τούτου ἦν 36 πήχειν. Ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ δὲ Ζεὺς παρίστατο ἐπὶ θρόνου καθήμενος, ἦν δὲ τεσσαράκοντα πήχεις ὕψους ἐκτὸς τῆς βάσεως αὐτοῦ δώδεκα ποδῶν ὕψος ἔχουσης. Κολοσσικώτερον τούτων ἦν τὸ ἐκ χαλκοῦ ἀγάλμα τῆς προμάχου Ἀθῆναις ἐν Ἀκροπόλει 50—60 πόδας ὕψους, οὗ τὸ κράνος καὶ ἡ τοῦ δόρατος αἰχμὴ ἦσαν σύνοπτα τοῖς ἀπὸ Σουνοῦ ἀθηναῖς προσπλέουσιν ἦν δὲ μετὰ τῷ ἔργου καὶ Προπυλαίων. Ὁ Πλίνιος μνημοῦ εἶσι καὶ ἄλλου ἑλληνικοῦ κολοσσῶ τῷ Ἀπόλλωνι ἰδρυμένον, πεποιμένου δὲ ὑπὸ τοῦ Καλμάτιδος, πεντακοσίων τάλαντων εἰς αὐτὸν δαπανηθέντων ἦν οὗτος εἰκοσι πήχεις ὕψους μετεκομίσθη δὲ ἀπὸ τῆς ἐν Ἰλλυρίᾳ πόλεως Ἀπολλωνίας εἰς Ῥώμην ὑπὸ τοῦ Κ. Μ. Λουκούλου, καὶ ἐτέθη εἰς τὸ Καπιτώλιον.

Περὶ τούτων, ὡς καὶ περὶ τῶν λοιπῶν τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχαιότητος κολοσσιστικῶν ἀγαλμάτων καὶ ἄλλων αὐτῶν τεχνουργημάτων, ἄλλοτε ποιήσομεν λόγον ἐκτενῆ.

Περὶ τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν δεισιδαιμονίων τῶν Δρυιδῶν καὶ περὶ τῆς τελετῆς τοῦ ἱεροῦ τῆς δρυός. (Συνέχεια, ιδ. ἀρθ. 58.)

Οἱ Δρυῖται, διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν, ἔπεινον εἰς τὸ καταστήσασθαι τοὺς ἀνθρώπους; σοφοὺς, δικαίους, ἀνδρείους καὶ εὐσεβεῖς; τὰ δὲ θεμελιώδη κεφάλαια αὐτῆς εἰς τὰ τρία ταῦτα περιστέλλον, λατρεύετο τὸς θεοὺς, μὴ ἐλάττειτο μηδὲνα καὶ ἔσπε ἀνθρώποι. Τῇ ἐπιστήμῃ αὐτῶν, λέγει ὁ Πομπόνιος Μίλων, ἐνηχοῦλοντο ὅπως ἐκμάθωσιν τὴν τε μορφήν καὶ τὸ μέγεθος τοῦ ὑπερτάτου ὄντος, καὶ τὴν φορὰν καὶ τὰς περιόδους τῶν ἀστέρων διὰ καὶ διηγουρήσαντο ὅτι ἐγένωσκον τὴν ἀρμονίαν τοῦ παντός, ἔχοντες μάλιστα ἐκ τοῦ ἐρημικοῦ βίου, ἐν διήσῳ, τὸν ἀπασχόμενον κερδὸν ἵνα παιδεύωνται κατὰ ταῦτα.

Πιστεύεται ὅτι οἱ Δρυῖται καὶ οἱ Γαλάται ἐθεώρουν τὴν ψυχὴν ὡς ἀθάνατον διότι μόνῃ τῇ πεποιθήσει τούτου τοῦ δόγματος ἐβλάπτον τὸν θάνατον ὡς ἀσφαλὲς μέσον ἀπολαύσεως μακροχρόνου βίου. Πολλὸν δὲ ἐκρί-

νον τοὺς ὑπὲρ πατρίδος πίπτοντα; ἀπὸ τῶν ἐν μέσῳ τῶν συγγενῶν, καὶ τῶν φίλων εἰρηκτικῶς ἀποθνήσκοντων διότι τοῖτους μὲν ἐνεταρῶσαν ἀνευ πομπῆς, ἐγκωμίων καὶ τῶν εἰς νεκρὸς συντεθειμένων φθῶν, ἐκείνους δὲ ἐνόμιζον ὅτι ἐπέων ἐκείνοι, καὶ ἐγκαταλιμπάνοντες τὰ ἐκείνων ὀνόματα τοῖς μακροχρονέτεροις, ἀπῆρχοντο ἀπολαύσαντες αἰωνίαν μακαριότητα ἐν τῷ κέλῳ τῆς θεότητος. Ἡ πρὸς μόνους τοὺς πολυμισθῆσαι ἐξαιρετικὴ τιμὴ τοῦ ἔχειν τάφους καὶ ἐπιτάφια δὲν ἐλύμινε τὸ δόγμα τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, ὅ ἦν ἐξ ἴσου καθολικόν, ἀνεπίδεικτον δὲ μερισμοῦ, καὶ διεβρόδῳ ὑπὸ τῶν Δρυιδῶν προσεσώμενον ἄλλ' ὡς πάντη καταδεικνυμένον εἰς τὴν λήθη τῶν ἀνθρώπων ἐθεώρουν μόνον τοὺς μὴ δοξάζοντες; τὸν ἐκείνων βίον διὰ πολυμίσθους, ἐπιφανοῦς ἡ κοινωφελοῦς ἔργου. Τὸ ἔθος τοῦτο ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς ἀρχῆς φήσεως τῶν τε Γαλατῶν καὶ τῶν ἄλλων Κελτῶν, οἵτινες οὐδὲν ἐπάγγελμα τοσούτων περὶ πολλοῦ ἐποιεῖντο ὅσον τὸ τὸν ὄπλων.

Οἱ Δρυῖται ἐδίδασκον ὅτι τὸ ὕδωρ καὶ τὸ πῦρ καταστρέφουσι ποτε πάντα, καὶ ἐπίστευον εἰς τὴν μετεψύχωσιν, ἣν διὲν ἐμυλον παρὰ τοῦ Πυθαγόρου, διότι ἐδοξάζοντο αὐτὴν πολλὸν πρότερον τῆς εἰς Γαλατίαν ἰδοιοποιίας τοῦ φιλοσόφου τούτου.

Ἐξ ἀμνημονούτων χρόνων ἐκλήθοντο νεκροὺς, θάπτοντες αὐτοὺς ἢ περικλιόμενος τὰ λείψανα αὐτῶν ἐν τῆς καλῶν. Ἐνετίθεσαν ἐν τῷ τάφῳ τὰ ὄπλα καὶ τὰ πολιτικά σκεῦη τῶν τελευτήτων, ὅμοι καὶ τὰ γρηματικά τοῦ δα εἰσθέντος ὑπ' αὐτῶν ἀργυρίου. Πρὸς τούτοις ἐνεβάλλον καὶ ἐπιστολάς, ὡς ἐγγράφον πρὸς τοὺς τελευτήσαντας φίλους αὐτῶν δοξάζοντες ἐπὶ πᾶσα ἐπιστολῇ, εἰς τὴν τῶν ῥημάτων, ἔφρανε πρὸς ἐν διευθύετο.

Ζῶσθ τῇ φωνῇ μετέδιδον τὰς ἐπιτάφιας καὶ τὴν παιδείαν πρὸς τοὺς ἐκείνων ὑποφύριους, ὡν ἡ δοκιμασία ἦν χρονομία καὶ οὐδέποτε ἐγγραφον οὕτε τ' ἀξιώματα, οὕτε τι τῶν ἐπιστημῶν αὐτῶν. Συνέταττο ὅτι ἐγένωσκον διὰ στίχων, καὶ ἀναγκαίως ἀπὸ μνήμης ἐμάθωνον αὐτοὺς. Οὗτοι οἱ στίχοι ἦσαν τόσοι πολυπληθεῖς, ὡστε πολλοὶ ἐνηχοῦλοντο 15—20 ἔτη διὰ τὴν ἀπὸ μνήμης μάθησιν αὐτῶν. Ἡ ἐπιστήμη τῶν Δρυιδῶν, λέγει ὁ Ἰούλιος Καίσαρ, ἦν μυστηριώδης, καὶ ἡ γνώσις αὐτῆς πρὸς πάντας ἀδύνατος.

Οἱ Δρυῖται, ἐργαζόμενοι καὶ τὴν Ἰατρικὴν, ὑπὸ πάντων ἐπιστεύοντο τὰ μέγιστα δι' αὐτὴν διότι ἐδοξάζετο ὅτι ὄντες εἰδημονεῖς τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἀστέρων, προέβλεπον τὰ μέλλοντα. Ἄλλ' οἱ σοφοὶ οὗτοι, οἱ τὸ πρῶτον οὕτως ἀξίως σεβασμῷ, τελευτῶντες ἐνδιέτριψαν περὶ τὴν ἀτρολογίαν, τὴν μαγειρίαν καὶ τὴν μαντικὴν, ἐπ' ἐλπίδι τοῦ αὐθιγῆσαι τὴν ἑαυτῶν ὑπόληψιν καὶ τὸ ἀξίωμα ἐπειδὴ κατέβησαν ἐπὶ οἱ λαοὶ εἰς τὴν ἐσπεῖ τῶν θαυμάτων μάλλον ἢ τῆς ἀληθείας φίλοι. Εἶχον καὶ περὶ τὴν βοτανικὴν γνώσεως τιὰς ἀλλὰ τῷ τρόπῳ τῆς συλλογῆς τῶν φυτῶν τοσαύτας θεοσιδαιμόνας τελετὰς ἀνεμίγνυν, ὡστε ἐρῶδεις ἐβραίετο ὅτι μισροτάτην γνώσιν αὐτῶν εἶχον. Ἀρίπιντες, κατὰ τὸν Πλίνιον, τὴν οὐράν (α) ὄρειον ἀνασπάσαι αὐτὴν ἀνευ μαχαίρας τῇ δεξιῇ χειρὶ κεκαλυμμένη ὑπὸ τινος μέρους τῆς ἐσθῆτος καί μετὰ τούτου ταχέως διαβέβαιον τὸ φυτὸν εἰς τὴν ἀριστερὰν, ὡσαυτὴν ὑπέβησαν αὐτό. Πρὸς τοῖτους ὄρειον ἵνα ὅτι λευγεῖμενος καὶ γυμνὸς ποδῶς, πρίτερον προσεγγιζόντες θυοῖν ἐξ ἄρτου καὶ οἴνου.

Τὴν δὲ ἱεροστάτην (β) συνέλεγον πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου τὴν πρῶτην ἡμέραν τοῦ κωνοκαύματος, προσεγγεῖστας τῇ γῇ ἐξελαστηρίου θυσίας ἐκ καρπῶν καὶ μέλιτος. Τούτο τὸ φυτὸν εἶχε, κατ' αὐτοὺς, πᾶσαν ἀρετὴν, καθὼ ἐκμακτικὸν πάσης νόσου διότι δι' αὐτοῦ τριδόμενός τι, ἀπελάμβανε τὸ ποσοῦ μόνον εἶχε δὲ καὶ τὴν δύναμιν τοῦ συνδιαλλάττειν τὰς ἐξ ἀπεχθείας κακῶς διατεθειμένας καρδιάς ἐπειδὴ πάντες, ὅσον ἤπτετο, περὶ ὅθεν ἐν τῇ καρδίᾳ ἠθροῦντο τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χαρὰν.

Ἐν ταῖς διαταξίαις αὐτῶν συγκατακατέα ἐστὶ καὶ ἡ πεποιθήσις, ἣν εἶχον ἐπὶ τοῦ ὅτι τῶν μεγιστάνων αἱ ψυχαί, ὅτε οὗτοι ἀππλάττοντο τοῦ βίου, διήγειρον λαίλαπας καὶ τρικυμίας διότι ἡ ἑρπύττεισι, ἢ ἐκτακτοὺς καὶ βιαίαι κίνησις τῆς φύσεως, καὶ τὰ μετώρα, ἀνήγγελλον, κατ' αὐτοὺς τὴν τελευτὴν μεγιστάνων.

Ἦν κοινὴ δοξὰ ὅτι οἱ Δρυῖται οὐ μόνον τὴν ἑαυτῶν μορφήν ἠδύνατο μεταβάλλειν ὡς ἦθελον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἀέρα μεταβαίνειν ἑαυτούς.

(α) Φυτὸν ὄρειον τῇ εἰρήνῃ Ἀπτινιστὶ δὲ λέγεται selago

(β) Ἀέριαι εἶσι περιτετερον καὶ σιδερίται, κοινῶς δὲ σιδερόχορτον.

καὶ τὴν φήμην αὐτῆς ἔχοντες ἦσαν, ὡς συμφύρουσαν αὐτοῖς. Ἄλλ' ὁμοιότητι ἀπατῶν τῶν δεισιδαιμονίων αὐτῶν ἦν ἡ ἀνθρωποποιία καὶ τοῦ θαυρατώτατου τούτου ἔθους ἡ κατάργησις κατέστη ἄλλως ἀδύνατος, ἢ διὰ τῆς ἐξαρκύνσεως τοῦ Δρυιδισμοῦ. Ἡ ὑπαρξίς τούτου τοῦ ἀνοσιουργήματος ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν κατ' αὐτοῦ πολλῶν δεξαγμημάτων τῶν Ῥωμαίων Ἀυτοκρατόρων.

Ἡ πανηγυρικώτατη ὄλιων τῶν τελετῶν ἦν ἡ τοῦ ἱεροῦ τῆς δρυός συλλογή. Τὸ παρκατικὸν τούτο φυτὸν φέρεται μὲν καὶ ἐπὶ τινῶν ἄλλων δένδρων, ἀλλ' οἱ Δρυῖται πιστεύοντες ὅτι ὁ θεὸς ἐξελέξατο κυρίως τὴν δρῦν ἵνα ἐμπιστευθῇ αὐτῇ τὸ πολύτιμον τοῦτο φυτὸν, διέτρεχον λίαν σπουδαίως τὰ δάση πρὸς ζήτησιν αὐτοῦ καὶ ὅτε μετὰ μακρὰς καὶ ἐπιπόνους ἐρεύνας εὕρισκον ποσότητα τινα, ἐκκαίριζον ἄλλῃλοις.

Τούτῳ τῷ φυτῶν συνέλεγον μόνον τῇ ἑσπῇ τῆς σελήνης κατὰ δεξιὰ ἔθειον διότι ὁ μὲν οὗτος καὶ ὁ ἀριστερὸς ἐξ ἴσαν ἐπὶ παρ' αὐτοῖς. Διὰ καὶ τὴν ἑσπῆν τῆς σελήνης ἐξετέλειον πάντοτε τὰς κυριώτερας θρησκευτικὰς τελετὰς.

Τὴν πρὸς συλλογὴν αὐτοῦ ὀρισμένην ἡμέραν τῆς τελετῆς, συναθροίζόμενοι μετὰ μεγίστης λαμπρότητος, ἐπορεύοντο ἐν πομπῇ εἰς τόπους ὅπου ἦν τὸ φυτὸν. Ἄλλοι μάλιστα προπορευόμενοι ἐπέβαλλον ὕλινου καὶ φθῆς.

Μετ' αὐτοὺς ἤρχετο κήρυξ κηρύκειον φέρων, ὃ Δρυῖται τρεῖς ἠκολούθουν, φέροντες τὰ πρὸς τὴν θυσίαν ἀναγκαῖα σκεῦη. Ἐπειτα ὁ κορυφαῖος τῶν ἀρχιερέων στολῆ λευκῇ ἐνδεδυμένος ἐβιάζε, παρακολουθούμενος ὀπὸ πλῆθους ἀπειρῶν. Μετὰ τὴν ἄξιμιν αὐτῶν παρὰ τῷ δένδρῳ, ὁ κορυφαῖος τῶν Δρυιδῶν ἀναβαίνων ἔκοπτε χρυσοῦ δρεπάνῳ τὸν ἵσον, ἐν οἷς λοιποὶ Δρυῖται λίαν εὐσεβεῖστας εἶδεον ἐντὸς σάγου, ὅτις ἦν εἶδος λευκῆς χλαμύδος.

Λαθόντες τὸν ἵσον ἐθυσίαν δύο λευκοὺς ταύρους, καὶ εὐχόουντο. Ἐπειτα ἐδέοντο τῆς θεότητος ἵνα κατακτήσῃ αὐτοὺς αἴσιν ὑπὲρ τῶν λαμβανόντων μέρια αὐτοῦ. Τούτων ἰγίανον τὴν πρῶτην τοῦ ἔτους καὶ διένεμον τῷ λαῷ.

(Ἐκ τῆς ἑβδομάδος.)

Τῆν ἀκόλουθον συμπληρωτικὴν περὶ τῶν Ἑσθαϊκῶν σεισμῶν ἐκεῖ σὺν μᾶς διεύθυνεν ὁ ἀξιότιμος Νομάρχης Ἑσθαίας Κ. Α. Ζυγομαλάς καὶ σπεύδομεν γὰ φέρωμεν αὐτὴν εἰς τὴν δημοσίωσιν.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς περὶ σεισμῶν ἐκθέσεώς μας καὶ διὰ νὰ καταστήσωμεν τὰ ἐκτεθέντα ἐπὶ μάλλον καταληπτά, προσθέτομεν ἐνταῦθα καὶ τὰ μετὰ ταῦτα ἀνακαλύψαι, γενομένας εἰς τὴν ἀπιναντι τοῦ πορθμοῦ τῆς Χαλκίδος παραλίαν, ὀρειομεῖας ἐν μέρει εἰς τὴν ἐξότιμην καὶ πεπαιδευμένῳ διδασκαλῶν τοῦ τῆς Χαλκίδος δημοτικοῦ σχολείου τῶν ἀφ' ἑνῶν Κ. Ν. Μάργην, δι' ἃς οὕτως μᾶς ἐχορήγησε πληροφωρία μετὰ τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης πρὸς τὸν Κύριον Ἰ. Τουργίν τῶν Ἐσωπερικῶν.

Εἰς τὴν ἡπειρωτικὴν αἰτὴν παραλίαν τῆς Χαλκίδος ὑπάρχουσι ὀγκόλιθοι ἐβριμένοι ἐπὶ τοῦ χειλοῦ τοῦ περὶ τοῦ φυλάττοντες τὸ ἐρυθροῦν χρώμα τῆς γῆς, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἀπεσπάρθησαν βιαίως. Οἱ ὀγκόλιθοι οὗτοι σὺν κενταῖ ἐκ τρυμμάτων μελανοῦ ἀνθρακίου τιτάνου, ἐκ ψαμμώδους ὕλης, ἐκ φλοίων δὲ καὶ κλόνων ἀπολυθόμενων πεύκων. Τινὲς τῶν ὀγκολίθων τοῦ ὡν περιλαμβάνονται φλέβας σιδηροῦχοι πυρίτου, ἐξ ὧν αἱ μὲν εἰσὶ λευκαῖαι δὲ κίτρινοι, αἱ δὲ ἐρυθραὶ, ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τοῦ εἰς τὴν κρυπτάσιν αὐτῶν ἀναμιχθέντος σιδήρου καὶ βεῖου. Ἡ ἀνακαλύψις αὐτῆς ἐπιβεβαιῶ ἀποχρόντως ὅτι, εἴπομεν πέρυσιν ἐκ τῶν προτέρων, ὀμιλοῦντες περὶ τῶν ἀνακαλυφθέντων μεταδοθέντων τῶν πηλοειρηίων, ὅτι ἡ Εὐβοία ἀπεσπάρθη ἐκ τῆς στερεᾶς δι' ἠφιστίου τινὸς ἐκρήξεως. Ἡ εἰσκάσις μας αὐτη καθίσταται ἡδὴ ἀναρτισθῆσαι διὰ τῶν ἐκτεθέντων ὕλικῶν τεκμηρίων, καὶ δι' ὅσα οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνας συγγραφεῖς ἀναφέρουσι περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἰδοῦ τί λέγει ὁ ἱων.

εὐβοῖα μὲν γῆν λεπτοῦ Ἐβίου κλόνων, Βοιωτίας ἐχώρισ' ἀκτῆς, αἰκτεμὸν προβλήτα πορθμῶν.

Ἄν οἱ ἀρχαῖοι ἦσαν ἐγγραφεῖς τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν δὲν εἶν' ἀμφιβολία ὅτι ἦθελον περιγράφει καὶ τὸν κρατήρα, διὰ τῆς ἐκρήξεως τοῦ ὀποῦ ἀπεχωρήσθη ἡ Εὐβοία ἀπὸ τῆς Βοιωτίας, ἀλλὰ στερημένοι τῶν τοιούτων γνώσεων περιορίσθησαν εἰ

γεωλογία και ορυκτολογία εκθέτουν εις την κατάληψιν του κοινού, παραδίδουσαι αυτά εις τής επιστήμης την αλάθαστον βίβανον.

Όσο επισκεπτόμεθα την παραλίαν τ.υ. Ευρίπου, τόσοσ πεσθόμεθα αδιστακτως, ότι ή έστία του κρατῆρος καίται όπου υπάρχουν ο φυσική και ή τέφρα, περί των ομιλήσαμεν εις την αρχήν τής διατριβής ταύτης. Άλλά διὰ να υποστηρίξωμεν και εντύχθη έτι μάλλον την γνώμη ημών, ας επικαλεσθώμεν και αὐτίς ώς εκ περισσού την μαρτυρίαν του σοφου Στράβωνος.

Όμιλών ο πλυμαθής ούτος γεωγράφος περί των σεισμών εν γένει, λέγει. « Διέβη δὲ και επί τινας νήσους τās τε Κυκλάδας και την Εύβοιαν, ώστε τής Αρεθούσης κρήνη; τās πηγές άποτυφλωθῆναι συναίς α δι' ήμέαις υστερον αναβλύσαι κατ' άλλο στόμιον μη παύεσθαι δὲ α σειομένην την νήσον κατὰ μέρη, πριν ή χάσμα γῆς ανοιχθῆν εν τῷ α Αηλαντίῳ περί πηλοῦ διαπύρου ποταμὸν εξήμεσε. » Γπάρχει πλέον ή ελαχίστη αμφιβολία ότι ο διαπυρος ούτος πηλός, εν αναφέρει ο Στράβων δὲν είναι οι ποικίλοι σωροί του βισάλτου, τούς οποίους ο κρατῆρ εξήμεσεν επί τής δυτικοκρατικῆς παραλίας τής Χαλκίδος, ήτις πρό τής εκρήξεως του ήφκίστου άπετέλει μέρος του Αηλαντίου πεδίου; Οὐδαμῶς; διότι εις τὸ μέρος αυτό ανεκαλύφμεν εσχάτως και τὰ αρχαία χωνευτήρια, όπου οι αρχαίοι εξήγον τον χαλκόν και τον σίδηρον, τὰ όποία οι περιηγηται, οι επισκερθέντες την Εύβοιαν εξήτουν να εύρωσιν εις τās μεσογειούς χώρας του Αηλαντίου πεδίου.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Τρομερά πυρκαϊά έρχοίσει εις Νέαν Υόρκην κατίστρεψε τὸ σημαντικώτερον τυπογραφικόν κατάστημα τῶν αδελφῶν Χάρπ ρ. Τὸ μέγα τούτο δυστύχημα έπροξένησε ζημίαν επέκεινα του ενός και ήμισως εκατομμυρίου Δολλαρίων. Η των Κ Κ. Χάρπρ α βάζει εις 800,000 Δολλάρια, εκ τῶν οποίων μόνον 250,000 υπῆρχον εξητφλασμένα. Διὰ να δώσωμεν ιδέαν τινά τής σημαντικότητος του καταστήματος τούτου άρκεί να είπωμεν ότι συνέκειτο εκ δέκα κτιρίων, και ότι δύο πατώματα μόνον περιελάμβανον τριάκοντα τέσσαρά πιεστήρια του Αδμ. Οι Κύριοι οὔτοι ένοικίασαν ήδη νέον κατῆστημα και μ' ὄλην την άπέραντον ζημίαν των θέλουν άρχίσαι αὐτίς τās εργασίας των. Δεκαξέ οικοδομαί έγέοντο παρανώλωμα του πυρός, άλλ' εύτυχῶς οὐδεις άνθρωποι; έχάθη.

— Εις τὸ τελευταίον φυλλάδιον των πρακτικῶν τῆς εν Παρισίος Ακαδημίας των επιστημῶν άνέγνωμεν μεταξὺ των άλλων και περί θεραπειάς των προσδεβλημένων άμπέλων. Τὸ προφυλακτικόν μέσον, τὸ όποιον προτίνει εις την Ακαδημίαν ο ιατρός Σουρδέτ, είναι άπλοῦν, εύολον, ολιγοδάπανον, και επέτυχον εξ' ολοκλήρου εις ὄλας τās δοκιμασίας οποίας πρό δύο έτών γίνονται εις τὰ περίξ των Βουρδιγγίλων (Βορδῶ). Διὰ να προληφθῆ και έμποδισθῆ ή ανάπτυξις του οιδίου, άρκεί, λέγει ο ειρημένος ιατρός, ν' αλείψη τις, τρείς εδομαδάς μετά τ' κλάδευμα τῆς άμπέλου, τὴν κλίμα και τούς έναπολειφθέντας κλώνους με πισσάσφαλτον (κατράμι), τήν όποιαν εξάπλώνει με χοδρόν τινα χρωστέρα ή θούρτσαν. Η εργασία αὐτή είναι λίαν ολιγοδάπανος και επέτυχε πληρέστατα εις ὄλα τὰ περάματα. Τελευτῶν την εκθεσιν του ο ειρημένος ιατρός προσβέται. « Είμαι άρκετά πεπεισμένος διὰ να ταλμήτω ν' αναγγείλω τὰ άποτελέσματα ταῦτα εις την Ακαδημίαν, και να την παρακλέσω όπως εύχεστούμένη εξετάσῃ αὐτά, χορηγούσά μου τὰ μέσα τής επαναλήψεως των πειραμάτων μου ενώπιόν της, διότι δὲν έπιθυμῶ κατ' οὐδένα τρόπον να συστήσω μέθοδον θεραπειάς, τῆς οποίας ή χρήσις δὲν ήθελεν καθιερωθῆ παρ' αὐτῆς (τῆς Ακαδημίας.) » (Εκ τῆς Αθηνῶν).

Ο Συμμαχικός στόλος ναυλοχεῖ εν Σινώπρ.

Οι Ρώσοι πολιορκουσι τὸ Βατούμι.

— Λέγεται ότι εις Μικράν Βλαχίαν έγένετο μάχη 4000 Ρώσων πρός 12000 Τούρκους οὐδέτερον σποῦσα άποτέλεσμα. Λέγεται έτι ότι στέλλεται Γαλλικός στρατός εις Αδριανούπολιν πρός επικουρίαν των Τούρκων.

— Όφις τις, εν τῷ κόλπῳ τής φιλοζένοῦ και ανεξικακού Ελλάδος θαλάπόμενος, οὐ παύεται εκχέων κατ' αὐτῆς τον ιδν τῆς αὐτοῦ άχαριστίας, ανεπιστέλλων εις τās Αγγλικὰς έφημερίδας μυστίας όσας κατ' αὐτῆς και τῆς Κυβερνήσεως; αὐτῆς και πκν.ός των εν αὐτῇ συγκοφντίας. Αναίρεσιν τούτων Έλληνας; ή και εν Έλλάδι γινόμενη θεωρούμεν άντικρως

μεταιοπονίαν, διότι οὐδεις έστιν ενταῦθα ο μη καθορῶν εν τῷ εις τās στήλας τῆς Αθηνῶν εκ του Αγγλικου Θεατοῦ μετενεχθέντι κατὰ Έλλάδος λιθέλλῳ τήν κελίαν, και την περί τὸ ψεύδεσθαι άγάπην του την εσεργέτριαν πλῆττοντος ζένου. Και εν αὐτῇ τῇ Αγγλίᾳ περιττῆ καθίσταται ή ανασκευή των λήρων αὐτῶν; διότι περιηγητῶν ειλικρινῶν αι αδέκαστοι πληροφοροί και ειλικρινεῖς άλλων εκθέσεις καταψεύδουσι τὰ υπό των έχθρῶν τῆς Ελλάδος καταμκρυτούμενα, ώστε τὸ εις τον Αγγλικόν Θεατῆν δημοσιευθῆν άρθρον εις οὐδέν άλλο χρησιμεύει, ει μη εις τὸ να δ.ίξη την μαύρην ψυχῆν του γνωστοῦ τῆς Ελλάδος σκοτίου συκοφάντου.

— Ατμόπλοιοι Αγγλικὸν εισπλεύσαν, ει και άποτραπῆν διὰ τριῶν κανονοβολισμῶν, εις τον λιμένα τῆς Σεβαζουπόλεως εκίμισεν έγγραφα τῷ Πρίγκιπι Μ ντσιάφ, ειδοποιουμένου δι' αὐτῶν υπό των Ναυάρχων να μένωσιν ειρηνευσοι αι Ρωσικαί μαίραι, οι οἱ εύρίσκονται ήδη λιμένειν. Ο Πρίγκιψ άπεκρίθη, ότι θέλει ζητήσει τās περι τούτου οδηγίας του Αὐτοκράτορος ενεργῶν εν τασούτῳ καθ' ας ήδη έχει.

— Εν τῷ κατὰ την επρχίαν Αχαίας ὄρει ὄλεον ανεκαλύφθη μεταλλειον άργύρου. Περί του σπουδαιοτάτου τούτου πράγματος, θέλομεν εξῆς δώσει τοῖ; άναγνωσταις ημών άκριβεῖς όσον οἶον τε πληροφορίας.

— Εις τὸ άνωτερον σχολεῖον των κορασιῶν Ερμουπόλεως; διορίσθη υποδιδ. ή Κ. Εύκυνθια Δάρα

Αντι τῆς πρακτικῆς τῆς Κ. Ελένης Δημητριάδου διορίσθη ή Κυρία Σ. Νέτοβικ; υποδιδασκάλ. δι του αὐτοῦ δημοδιδασκαλείου ή Κ. Αρτεμισία Ζάνου.

Αντι τῆς πρακτικῆς τῆς Κ. Αν.στασίας Κονδυλάκη διορίσθη ή Κ. Μ. Ν. Πλέσα.

Υποδιδ. δὲ του αὐτοῦ δημοδιδασκαλείου ή Κ. Ζωή Σαριδάκη

Εις άντικατάστασιν τῆς πρακτικῆς τῆς Κοκκῶνα; Χ. Θεοδῶου ή Κ. Μ. Φαλτόγλου; υπ.διδ. δὲ του αὐτοῦ ή Κ. Σοφία Βαμβακάρη.

Εις τὴ νηπιακῶν των κ.ρασων αντι τῆς μεταθετῆς Κ. Μ. Φαλτόγλου ή Κ. Θεανῶ Δουλουδάκη.

Πάντες δὲ οι διορισμοί οὔτοι και αι μεταθεσεις εύρήστησαν τὸ φιλόμοσον κοινόν τῆς Ερμουπόλεως.

— Ο εἶσοι και πέντε ὄλα έτη διατελέσα; εις την δικαστικὴν υπηρεσίαν, και τελείαν περί την κλάδον τούτον πείσαν κτησάμενος; Κύριος Π. Διάγγελος, πρώην πρόεδρος εν των Χαλκίδι Πρωτοδικῶν, διορίσθη ήδη δικηγόρος παρ' άπασι τοῖς Αθηναις δικαστηρίοις. Οι αὐτῷ διαπιστευόμενοι την υπεράσπειν των δικῶν αὐτῶν; θέλουσιν εύρει τίμιον και ικανόν προστάτην, και λίαν συγκαταβατικόν εις τās διὰ τοῖς εἰσους κοπούς απαιτήσεις αὐτοῦ δικηγόρου.

— Εσχάτως ανεχώρησεν εκ Νεοβορικού τῆς Αμερικῆς διὰ τὸ Λιβερπούλ τῆς Αγγλίας μέγιστον πλοῖον, όνομαζόμενον Μεγάλη Δημοκρατία, αλλά τὸ όποῖον αι Αγγλικαί έφημερίδες επωνόμασαν Θαλάσσιον Τέρας. Διαιτὶ δὲ όνομασθη θαλάσσιον Τέρας; ας εύχριστήθη ο άναγκώστη, ν' άναγκώσῃ την κατωτέρω εκθεσιν.

Η Μεγάλη Δημοκρατία. Έχει χρηστικότητα 6,000 τόνων. Τὸ μήκος τῆς είναι 325 πόδας Αμερικανικοῦ; (99 Γαλλικῶν μέτρα). Τὸ πλάτος του 16 μέτρα; τὸ βάθος; του 12 μέτρα; φέρει 4 ιστούς και είναι τετράκροτον. Έχει ατμομηχανήν διὰ την φέρτσιν κα εφόρτσων των εκρέων δεμῶν. Διὰ την κατασκευὴν του πλοίου τούτου καταναλώθησαν 2056 τόνοι εκ τῆς λευκῆς; δρυός και 1,500,000 πόδες; κιτρίνης; πενικῆς; περιέχει 1650 γεισίπους (στροβόζυλα) και 230 δοκούς; 340 τόνοι σιδήρου και 56 τόνοι χαλκοῦ καταναλώθησαν εις την κατασκευὴν του. Τὰ ιστία του είναι από θαμδίλιον, έχουσι δὲ επιρῆναιαν 16,000 σχεδόν μέτρων. Φορτωμένον εντελῶς; τὸ πλοῖον τούτο, ειθῶναι μόλις; εις 23 πόδας ύδατος. (Αμάλθειαι).

Εφευρέθη εν Βρετανίᾳ άερίον τι, δι' οῦ, δαπάνη 20 λεπτῶν, ζῶουσι εις 100 βαθμῶν; θερμότητος; εν διαστήματι πέντε τῆς ὄρας λεπτῶν 50 ὀκάδες ύδατος.

— Ο περιώνυμος Σχέρμαν, λαμβάνων πλῆθος βιβλία στελλόμενα αὐτῷ παρὰ των συγγραφέων, ανεπιστέλλεν εν εκάστῳ αὐτῶν την εξῆς εκάστοτε στερεότυπον άπάντησιν. Έλαβον, Κύριε, τὸ εξαίρετον βιβλίον σας και δὲν άμριβίλλω ότι βιβλιῶ πολὺ εύχαριστήθη άφου άναγνώσω αὐτό.

— Εσοδογικόν συμβῆν. Τί φωνάζεις; πρώτ πρώτ, άχρεῖτε, ότι τὸ πρόγευμα είναι έτομον και δις; ήδη μ' εξύπνησας από γλυκὸν ύπνον, και άμκ τῆ έγέρσει μου εσήκωσας πάρατα τὰ επι τῆς κλίνης; Τί σημαίνουσιν αὐτά; Αφέ τη αν δὲν θέλης να σηκῶνσαι διδε μου τὸ σινδόνι σου, διότι περιμένει μέσα ο επι τῆς τρεπέζης τὸ τραπέζι; μάνδυλον.

— Τὸ από τῆς επισκοπῆς εισόδημα τῷ εν Αγγλίᾳ επισκόπου του Δούρκα υπερβαίνει τās 650,000 δραχμῶς; ετησίως.

ΤΥΠΟΙΣ Δ. ΑΘ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ.

Οδός; Αδριανού, αριθ. 302 πλησίον τῆς οικίας; του Κ. Φιλιῶ.